

tiden vedblivende ogsaa i ham kunde se en Allieret i Bestræbelserne for at faae mere Klarhed ind i Forholdet mellem Kirken og Staten paa Religionsfrihedens Grundlag. Jeg kan ikke Andet end betragte det som en feil Styrelse, naar man i Stedet for den grundlovmæssige Opgave paa alle Punkter, væsentlig for at udfille saa Meget som muligt, ideltig kun kommer til at styre ind paa Steder, hvor man sammensiltrer det dybere og dybere og ved sine Skridt kun skaber en Statskirke i forøget Grad i Stedet for en fri Folkekirke.

Bossen: Jeg maa kun protestere imod den Udtalelse af det ærede Medlem for Bornholm Amts 1ste Valgkreds (Rosod), at denne Afstemning ingen Indflydelse vilde faae paa denne Sags Ordning. Jeg kan under intet Vilkaar betragte en endelig Afstemning i Folkethinget paa den Maade, som det ærede Medlem gjør. Jeg har for Øvrigt ikke nogen Lyft til at indlade mig i Diskussion med det ærede Medlem. Det forekommer mig, at hans Udtalelser i den senere Tid have faaet et saa bittert Anstrøg, som synes at være Særkende for dem, hvis etendommelige Stilling fører dem til at bekæmpe tidligere Meningsfæller. Med Hensyn til den Uttring af ham, at han betegnede det som det rene Demokratis Standpunkt at borttage den Understøttelse, Staten yder Folkekirken, og at det skulde være det ideelle Standpunkt, maa jeg dog minde ham om, at Demokratiets Standpunkt har, det jeg veed, overfor denne Sag ikke været Andet end det, staaende paa Grundlovens Opfattelse, at værne om den Folkekirke, som ved den er grundfæstet ved Understøttelse af Staten. Naar det ærede Medlem siger, at Indbendingen imod det her foreliggende Lovforslag skulde være den, at Livet i Menigheden ikke var stærkt nok til at bære en saadan Organisation, maa han kjende bedre til Livet i den danske Menighed, end i alt Fald jeg kjender det.

Rosod: Jeg henholdt mig til den Skilbring af Menighedslivet, som blev udkastet af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle). Det var derpaa, jeg stot-

tede min Lov om, hvorvidt man virkelig burde vedtage Nogetsomhelst af, hvad der her foreligger, da det ærede Medlem, der jo er særlig sagkyndig, har skildret det med saa levende Farver. Jeg maa forresten ogsaa sige, at jeg ingenlunde har den Opgave at bekæmpe tidligere Meningsfæller. Sagen er nemlig den, at jeg har væsentlig de samme Meninger nu, som jeg havde før; men der er Andre, der have forandret deres betydelig, og derfor falde de tilfældigvis ikke altid sammen med mine. Saaledes er Forholdet.

J. A. Hansen: Jeg vil kun udtale at det er en ganske overordentlig let og høist behagelig Stilling at indtage for et Medlem af en lovgivende Forsamling at sige: Naar man ikke vil gjøre Skridtet fuldt ud, ikke vil stille sig paa Ideens rene Standpunkt, saa tager jeg, hvad vi kunne faae. At gjøre et Skridt fuldt ud og stille sig paa Ideens rene Standpunkt vil aldrig i denne Verden, hverken her eller andetsteds, saalænge Verden staar, kunne ske. Derfor er det, at man siger: Vil man ikke det, tager man, hvad man kan faae. Og saa sidder man med Hænderne i Skjød og spørger, hvad Regjeringen vil. Ja, hvad Regjeringen vil, det er det, vi kunne faae, det er det, vi stemme for. Jeg behøver da ikke at røre mig, og jeg behøver da ikke at gjøre Skridtet fuldt ud. Men naar man gjør dette, maa man ikke beraabe sig paa den høitagtede Kultusminister, thi det var ingenlunde i den Mening, at han talte om, at man ikke maatte gjøre Skridtet fuldt ud. Han beviste netop klart og tydelig, at det ikke var muligt at gjøre Skridtet fuldt ud, og at man aldrig vilde komme til et saadant Standpunkt, at det kunde siges, at man havde gjort Skridtet fuldt ud; thi — gjorde han opmærksom paa — selv om man mente, at man nu ved et eller andet Fremskridt havde gjort Skridtet fuldt ud, vilde man meget snart se, at der var Mange, der mente, at det var langt fra, at Skridtet var gjort fuldt ud. Til dem hører det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Rosod). Derfor det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle) kan jeg ikke Andet end glæde mig over, at han